

Monografie, k níž bych chtěla připoutat čtenářovu pozornost, mimo jiné přesvědčuje o tom, že nádorová onemocnění provázejí člověka bezpečně už od neolitu a i dříve. U těch zhubných je jejich obranou včasné rozpoznání a snad i tzv. zdravotní životní styl, který je v dnešní stresové době spíše ideálem než našim chováním.

Autoři monografie pátrají po příčinách vzestupu incidence nemoci, po tom, hraje-li roli životní prostředí, geografie, emicita a další faktory. Chronologicky sledují rozvoj informací o nádorových onemocněních, jak je postupně zapisovali jednotliví lékaři od dob starého Egypta, antického Řecka a středověkého Říma, přes byzantské a arabské období až k evropskému středověku, novověku a k osmáctému století. Přehled je doplňován starými obrázky nádorů včetně kuriózních chirurgických postupů při jejich odstraňování.

Pětatřicet kapitol přináší mnoho odpovědí, ale i mnoho otázek. První léčba rakoviny byla medikamentózní a chirurgická. Pojmenování zhubných nádorů slovem karkinos, karkinoma, karkos – znamenající krab či rak – se objevuje v literatuře už od sedmého století před naším letopočtem. Laika nejvíce zaujme historie nádorů vysledovaná z nejstarších písemných památek, přehled výskytu zhubných nádorů u nás od neolitu po raný novověk, zhubné nádory v minulosti České a Slovenské republiky, jejich geografická distribuce a určitě také varující karcinogenní vlivy – ty minulé, i ty, jimž jsme vystaveni dnes.

Tak rozsáhlá a ojedinělá práce mohla vzniknout pouze díky schopnostem spojit badatelský zájem několika odborností – paleopatologů, lékařů, veterinarů, zoologů, antropologů, archeologů, biochemiků – jistě se nepodařilo vyjmenovat všechny. Těmito poznámkami chceme ocenit odvalu autorů i výsledek splněného výzkumného úkolu grantové agentury ČR – Historie a paleopatologie zhubných nádorů. Autoři zužitkovali, vyhodnotili soustavné záznamy o výskytu nádorových onemocnění a makroskopického studia nálezů nádorů, k jejichž poznávání využili moderních zobrazovacích metod současně radiodiagnostiky i metod moderní histologie.

V předmluvě ke knize ji hodnotil prof. MUDr. Josef Koutecký, DrSc., onkolog, zakladatel dětské onkologie u nás, jako ojedině-

lou nejen v české, ale i ve světové paleopatologické literatuře, a to množstvím uvedených faktů i kvalitou jejich zpracování. Věděl dobře, o čem mluví, sám v minulosti zpracoval přednášku Křivoláké cesty onkologie, která obsahovala také stručný historický přehled výskytu nádorů v dávných dobách i měnících se názorů na jejich vznik a léčbu. K tomuto výsoce pozitivnímu hodnocení se rádi připojíme.

V. LINHARTOVA

* (Historie a paleopatologie nádorů, zvláště zhubných) Praha, Karolinum, 2009, s. 193.

Viera Cibáková, Ivan Malý a kol.: Veřejná správa v kontextu přípravy a vstupu státu do eurozóny*

Publikace vydaná Ekonomicko-správní fakultou Masarykovy univerzity, se skládá z příspěvků dvou kolektivů autorů významných vysokoškolských pracovišť ČR a SR. Výsoce instruktivní dílo bylo vytvořeno ve spolupráci autorského kolektivu Vysoké školy ekonomie a manažmentu verejnej správy v Bratislave pod vedením prof. Ing. Viery Cibákové, CSc. a kolektivů autorů katedry veřejné ekonomie Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity pod vedením doc. JUDr. Ivana Malého, CSc., v rámci projektu Grantové agentury VŠEMvs „Tvorba efektivního modelu veřejné správy po zavedení eura“.

Publikace je rozdělena do čtyř částí. Po reflexi obecných tendencí reformem veřejné správy v globálních rozměrech přináší velmi podrobný pohled na procesy formování a transformace veřejné správy v obou zemích. Zatímco tyto části mají spíše charakter deskriptce vývojových fází transformace veřejné správy, má druhá polovina publikace výrazně analytický charakter. Na základě výsledků celé řady dílčích výzkumů přinášejí autoři ve

třetí kapitole přehled o stavu příprav ČR na vstup do eurozóny a ve čtvrté kapitole, jako jeho protipól, zkušenosti a zhodnocení dosavadních poznatků získaných SR prvními kroky po vstupu do eurozóny.

Kapitola Veřejná správa ve SR vede čtenáře systematicky historií formování veřejné správy na Slovensku a ukazuje na velmi složitý proces demokratizace institucionálního zázemí veřejné správy po listopadu 1989. Přesto se zdá, že v profilování veřejné správy jsou autoři více akcentováni institucionální formy veřejné obecní samosprávy a její funkce v přípravě a realizaci rozpočtů, než souběžně působící formy a činnost státní správy. Čtenář tak v této části nedostává dostatečné informace o řešení nedostatkových finančních zdrojů pro rozvoj obcí, zejména v současném období ekonomické krize.

Kapitola Veřejná správa v ČR je posunuta do období po listopadu 1989 a zabývá se popisem jednotlivých kroků, kterými musela projít transformace veřejné správy v řešení obdobných problémů decentralizace a demokratizace, jako tomu bylo na Slovensku. Příspěvky autorů této části ukazují, že řešení institucionálně zakotvených kompetencí výkonu státní správy a jejich rovnováha s výkonem veřejné samosprávy jsou stále otevřená. Dvoji pojetí krajů, přetrvávající vymezení okresů jako územních jednotek a další ukazují na ne zcela přehledné řešení zejména z hlediska občana.

Kapitola věnovaná Veřejné správě v ČR pokračuje příspěvky k přípravě ČR ke vstupu do eurozóny. Již samo pojetí této části kapitoly, do níž byly zařazeny názory a stanoviska politické reprezentace občanů ČR svědčí o přetrvávajícím napětí mezi politickými stranami, které se projevuje v boji o politickou moc a které tak zpomaluje vytvoření předpokladů pro vstup ČR do eurozóny. Svědectvím o tom je vývoj mandatorních výdajů pro řešení problémů rozvoje obcí, ale také důchodového systému a dalších částí souvisejících s tvorbou státního rozpočtu a snižování zadluženosti země. Velmi významné jsou naopak v této části výsledky opatření ke vzdělávání zaměstnanců státní správy, k modernizaci státní správy strategií SMART ADMINISTRATION a naplňování státních priorit v oblasti e-governmentu.

Zdá se, že jádro celé publikace tvoří zkušenosti SR ve vybraných oblastech po zavedení eura. Zde ovšem autoři narazili na reálný problém souběžně probíhající ekonomické krize, která se rozvinula právě v době, kdy SR vstoupila do eurozóny. Vedle klíčových rozhodnutí, která musela podstoupit exekutiva státu, zde reálně zapůsobily síly omezení průmyslové výroby, dovozu a možností vývozu. Tyto jevy byly provázány růstem nezaměstnanosti, výrazně diferencovaným podle rozvinutosti ekonomiky v území státu. Autoři na mnoha výsledcích vlastních výzkumů dokládají souvislosti vývoje státu, životní úrovně obyvatelstva a snižování životní úrovně, které těmito procesy bylo nastartováno. Publikace tak přináší mimořádný a neopakovatelný příklad souběhu důležité transformace státu, jehož vývoj byl donedávna shodný s vývojem ČR. Domnívám se, že toto podrobné, důsledně analytické pojetí a zpracování současně probíhající události je největším přínosem publikace. Bylo velmi šťastným počinem přistoupit k uvedené závažné problematice publikováním autorských příspěvků, které nenechávají žádné bezobsažné výplně a dávají souhrnný pohled na složitý společenský děj. Tato kniha bude určitě dlouhodobě použitelnou pomůckou pro všechny, kteří budou hledat prostředky jak v budoucnu zabránit vzniku ekonomických krizí podobných rozměrů, které výrazně posměňují výsledky očekávání, jež má společnost při vstupu do eurozóny.

I. HÁLEK

* Masarykova univerzita Brno 2009, 231 s.

Geografické aspekty středoevropského prostoru, 1.díl.*

Sborník byl vydán u příležitosti již 17. mezinárodní geografické konference konané ve dnech 9. 9. a 10. 9. 2009 v Brně pod názvem Geografické aspekty středoevropského prostoru. Tyto pravidelné konference pořádají vždy střídavě katedra geografie Pedagogické fakulty MU Brno a katedra geografie a regionální-